

Notoire straten. Over de lokale inbedding van georganiseerde criminaliteit (2018). Shanna Mehlbaum, Yvette Schoenmakers en Judith van Zanten (Mehlbaum Onderzoek). Politiekunde 92

Miniserie Ondermijnende criminaliteit

Doelstelling

Het verkennen hoe ingebedde georganiseerde criminaliteit zich manifesteert op het lokale niveau van een notoire straat om daarmee te komen tot een handelingsperspectief voor een integrale lokale aanpak.

Centrale onderzoeksvraag

Hoe uit ingebedde georganiseerde criminaliteit zich op het lokale niveau van een notoire straat en welk handelingsperspectief kan hieraan worden gekoppeld voor herkennen en aanpakken?

Methoden van onderzoek

- 3 case studies:
- documentenanalyse
- analyse informatie uit politiesystemen
- observaties
- (groeps)interviews met professionals, omwonenden en winkeliers
- bijwonen ketenoverleggen
- 2 expertmeetings

Samenvatting

Hoewel niet altijd zichtbaar blijken sommige (winkel)straten in Nederland het toneel voor allerlei vormen van georganiseerde criminaliteit, zoals drugshandel, witwassen en illegaal gokken. Deze notoire straten fungeren als criminele ontmoetingsplekken en bieden allerlei faciliterende diensten. Een combinatie van factoren maakt dat deze straten een relatief anonieme en veilige omgeving bieden voor schimmige praktijken.

Iedereen kent waarschijnlijk wel de plekken in zijn of haar woonplaats waar het vermoeden is van activiteiten die het daglicht slecht verdragen. Dergelijke 'notoire straten' staan centraal in dit onderzoek. Om inzicht te krijgen in wat zich nu precies afspeelt op dergelijke locaties hebben de onderzoekers langdurig gekeken in drie van zulke straten. Daarbij lag de focus op lokaal ingebedde vormen van criminaliteit en mogelijkheden om deze beter in beeld te brengen. Voor het onderzoek is zowel opsporings- als handavingsinformatie van de politie geanalyseerd en zijn expertsessies en interviews gehouden met wijkagenten, rechercheurs, gemeenteamttenaren, bewoners en ondernemers.

Het onderzoek laat zien dat diverse vormen van georganiseerde criminaliteit in de gebieden voorkomen. Het gaat dan om drugscriminaliteit, illegaal gokken, illegale prostitutie, liquidaties en vuurwapenincidenten. Naast deze criminele activiteiten hangt in de straten ook een sfeer van intimidatie en dreiging. Het gaat dan onder andere om het wegpesten van ondernemers, het claimen van parkeerruimte en om daadwerkelijke bedreiging. Er kunnen diverse betrokkenen zijn bij de criminaliteit in de straat: ondernemers, werknemers, bewoners, bezoekers, pandeigenaren, makelaars en huurders. In iedere straat is een ander type het sterkst vertegenwoordigd.

Deze beruchte straten vallen bij de aanpak vaak tussen wal en schip. De recherche werkt niet voldoende gebiedsgericht en wijkteams hebben geen zicht op criminaliteit achter de gevel. De

problematiek is hardnekkig en bewoners en ondernemers hebben vaak het vertrouwen in de overheid verloren om het tij te keren. Dit verbeteren is een zaak van lange adem en vraagt gezamenlijke inspanningen van onder andere recherche, wijkpolitie, gemeente en bijzondere opsporingsdiensten.

In het onderzoeksrapport zijn indicatoren benoemd die professionals in de straten kunnen ondersteunen bij het herkennen van lokaal ingebedde georganiseerde criminaliteit.